

Høyesterett avviste ELTE-studentenes anke

Per Halvorsen
journalist

Norsk rettsvesen har avgjort at studenter med master i klinisk og helsepsykologi fra ELTE-universitetet ikke får tilgang på psykologyrket i Norge. EFTAs overvåkningsorgan ESA vurderer neste skritt.

Saken ble oppdatert 10. september.

Høyesterett bestemte 7. september å avvise behandlingen av ELTE-studentenes anke. Anken ble fremmet etter at studentene hadde tapt saken i to rettsinstanser, først i Oslo tingrett høsten 2019, deretter i Borgarting lagmannsrett våren 2021.

«Generell akademisk grad»

Rettsbehandlingen kom i gang etter at 163 psykologstudenter utdannet i Ungarn saksøkte staten for at de fikk avslag på sine søknader om lisens og autorisasjon som psykolog i Norge.

Statens prosessfullmektig Torje Sunde hos Regjeringsadvokaten skriver i en e-post til Psykologtidsskriftet at Høyesteretts avgjørelse var forventet.

Ettersom lagmannsrettens dom er så grundig, var det liten grunn for Høyesterett til å vurdere dette nok en gang

– Saken har blitt godt opplyst både i tingretten, lagmannsretten og EFTA-domstolen. Ettersom lagmannsrettens dom er så grundig, var det liten grunn for Høyesterett til å vurdere dette nok en gang, skriver han.

EFTA-domstolen hadde ELTE-saken til høring i november 2020. Da hevdet EU-kommisjonens representant at den ungarske masterutdanningen i psykologi er en generell akademisk grad innenfor psykologifeltet, og at den ikke i seg selv synes å utgjøre en yrkeskvalifikasjon. I sin uttalelse etter høringen gjentok EFTA-domstolen EU-kommisjonens poeng.

Pålegg fra ESA

En av de tidligere ELTE-studentene, Alexander Lundgreen, viser til at EFTAs overvåkningsorgan ESA fortsatt kan velge å bringe saken inn for EFTA-domstolen.

Norge har som kjent fortsatt et pålegg fra ESA om å endre praksis

– Norge har som kjent fortsatt et pålegg fra ESA om å endre praksis, og ESA kan når som helst bringe saken inn for EFTA-domstolen. Hvis ESA heller velger å lukke saken og saken omsider får sin ende, så vil jeg ta det til etterretning. Saken er da over for min del, skriver han i en e-post.

Våren 2020 avga ESA en grunnlagt uttalelse der de ga uttrykk for at ELTE-utdanningen ikke er mer ulik den norske psykologutdanningen enn at den må anerkjennes i Norge.

– Forskjellene mellom kvalifikasjonene i Norge og ved ELTE-universitetet, så vel som yrkene i de to landene, er ikke vesentlige nok til at Norge kan nekte å anerkjenne utdanningen, uttalte ESA-president Bente Angell-Hansen til Psykologtidsskriftet den gang.

ESAs sak er fortsatt er åpen, og vår grunngitte uttalelse er gjeldende inntil saken er avgjort av EFTA-domstolen eller eventuelt skulle lukkes

Kommunikasjonssjef Jarle Hetland hos ESA, sier ESA nå vurderer hva som vil være overvåkningsorganets neste skritt.

– ESAs sak er fortsatt er åpen, og vår grunngitte uttalelse er gjeldende inntil saken er avgjort av EFTA-domstolen eller eventuelt skulle lukkes. Vi forutsetter at norske myndigheter forholder seg til sine forpliktelser etter EØS-avtalen og inntil videre viser vi til vår grunngitte uttalelse. Denne må naturligvis forstås i lys av etterfølgende praksis fra EFTA-domstolen og EU-domstolen, skriver han i en e-post til Psykologtidsskriftet.

Torje Sunde hos Regjeringsadvokaten sier det er opp til ESA om de vil ta saken videre.

– Vi har imidlertid i vårt tilsvarende svar til ESA forklart hvorfor det ikke er grunnlag for et søksmål mot Norge for EFTA-domstolen. Det er en vurdering vi fastholder, opplyser han til Psykologtidsskriftet.

Nå håper jeg at de oppklarende rettsprosessene vil sette fart i myndighetenes arbeid med forutsigbarhet for utenlandsstudenter

Etterspør forutsigbarhet

Psykologforeningens president Håkon Kongsrud Skard formidler følgende i en kommentar gjennom sin kommunikasjonssjef Karsten Brekne Karlsøen:

«Dette har vært en vanskelig prosess for ELTE-studentene. (...) Heldigvis har staten tilbudt et kompenserende program som gir disse studentene mulighet for å søke autorisasjon. Det er vesentlig for pasientsikkerheten at de som søker autorisasjon har kompetanse til å møte kravene i den norske psykologrollen. Nå håper jeg at de oppklarende rettsprosessene vil sette fart i myndighetenes arbeid med forutsigbarhet for utenlandsstudenter, for å unngå slike situasjoner i fremtiden.»

Det var fra 2016, etter at Helsedirektoratet endret sin godkjenningspraksis, at studentene ved Eötvös Loránd University (ELTE) i Budapest ikke lenger fikk autorisasjon som psykolog i Norge. De som hadde startet på mastergraden sin før 2016 og ble direkte rammet av endringene, fikk etter hvert tilbud om et kompletterende program som likevel førte frem til autorisasjon.

Les flere saker fra Psykologtidsskriftets dekning av ELTE-saken.